

Vergaderjaar 1999–2000

26 256

Wijziging van de Mediawet en de Tabakswet (implementatie wijziging richtlijn «Televisie zonder grenzen»)

Nr. 19

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 17 maart 2000

Zoals toegezegd tijdens de behandeling van het voorstel tot wijziging van de Mediawet en de Tabakswet (handelingen II 1998/99, nr. 99, blz. 5713–5735) bied ik u hierbij een **concept-lijst van evenementen aan die van aanzienlijk belang voor de Nederlandse samenleving zijn en die bij uitzending op televisie in ieder geval op het open net te zien moeten zijn**. Daarbij is tevens een toelichting gevoegd. Ik ben bereid hierover op korte termijn desgewenst met de Kamer te overleggen.

Deze brief is in afschrift aan de Eerste Kamer gezonden. De Eerste Kamer zal na ontvangst daarvan een datum vaststellen voor de plenaire behandeling van het onderliggende wetsvoorstel.

Tijdens de behandeling van voornoemd wetsvoorstel heb ik aangekondigd dat de lijst zelf in het Mediabesluit zal worden opgenomen. Ten behoeve van de Europese notificatieprocedure zal, tegelijkertijd met het toezenden van het voorstel tot wijziging van het Mediabesluit aan de Raad van State, de regeling worden gezonden aan de Europese Commissie.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
F. van der Ploeg

CONCEPTLIJST

A. Rechtstreeks/volledig

Sport

- * WK en EK voetbal: gehele eindtoernooi
- * Interlands voetbal Nederlands elftal (incl. WK en EK voorrondes)
- * Wedstrijden Nederlandse voetbalclubs en finales in Europees competitieverband
- * Super Cup en World Cup voetbal: indien een Nederlandse club speelt
- * Halve finales en finale nationale bekerwedstrijden voetbal
- * WK en EK schaatsen (allround, sprint, afstanden)
- * Elfstedentocht
- * Wimbledon/ Roland Garros: wedstrijden enkelspel Nederlandse deelnemers (dames en heren) in de halve finales en de finale ongeacht Nederlandse deelname

Cultuur

- * Kerstconcert en Prinsengrachtconcert Koninklijk Concertgebouworkest
- * Eurovisie Songfestival

B. Rechtstreeks/ gedeeltelijk

A. *Sport*

- * Olympische Spelen (zomer en winter)
- * Tour de France
- * Amstel Gold Race
- * TT Assen
- * WK wielrennen op de weg (dames en heren professionals): finale-weekend

C. Uitgesteld/ gedeeltelijk

Sport

- * Paralympics
- * Alle wedstrijden nationaal betaald voetbal eredivisie
- * Kwartfinales nationale bekerwedstrijden voetbal
- * WK en EK atletiek (outdoor)
- * WK en EK volleybal (heren) en hockey (dames en heren): wedstrijden Nederlandse team
- * Wimbledon; Roland Garros; US Open; Australian Open (uitgez. onder A genoemde onderdelen), waaronder in ieder geval de wedstrijden enkelspel van de Nederlandse deelnemers (dames en heren)

Cultuur

- * Pinkpop

1. INLEIDING

1.1. Achtergrond en doelstelling van de regeling

Ten behoeve van de (uiteindelijk in 1997) gewijzigde richtlijn «Televisie zonder grenzen» nam het Europees Parlement, in het licht van de omstandigheid dat steeds meer belangrijke evenementen achter de decoder (dreigen te) verdwijnen, het initiatief tot een voorstel voor een Europese lijst van evenementen die voor het brede publiek (financieel) toegankelijk zouden moeten blijven. De Europese Commissie en de lidstaten ondersteunden deze doelstelling maar in een andere vorm dan door het parlement werd voorgesteld, met als gevolg dat artikel 3 bis in de richtlijn werd opgenomen. In dat artikel is bepaald dat iedere lidstaat een lijst van evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving op kan stellen die door andere lidstaten moet worden erkend. Een Europese lijst was volgens de Commissie en de lidstaten onmogelijk op te stellen omdat in iedere lidstaat weer andere evenementen van belang voor de samenleving zijn. In een overweging van de Richtlijn is ter verduidelijking van artikel 3 bis vermeld dat het van essentieel belang is dat de lidstaten maatregelen kunnen nemen om het recht op informatie te beschermen en de brede toegang van het publiek te garanderen tot televisie-uitzendingen van nationale en niet-nationale evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving, zoals de Olympische Spelen, het Wereldkampioenschap voetbal en het Europees kampioenschap voetbal.

Artikel 72 van het wetsvoorstel implementatie Richtlijn «Televisie zonder grenzen» (kamerstukken I 1998/99, 26 256, nr. 321) vloeit voort uit artikel 3 bis van de Richtlijn. In dit artikel wordt voorzien in een wettelijke basis voor het opstellen van een lijst van evenementen van aanzienlijk belang voor de Nederlandse samenleving. Overeenkomstig de Europese regeling is de doelstelling van het voorgestelde artikel 72 een adequate toegang van burgers, voor een betaalbare prijs, tot actuele verslaggeving van evenementen die van aanzienlijk belang voor de samenleving zijn. Een adequate toegang voor een betaalbare prijs is vastgelegd in de definitie van «open net» in bovengenoemd wetsvoorstel (voldoende bereik en niet teveel kosten). Een «open net» kan zowel publiek als commercieel zijn.

1.2. Voorwaarden

Artikel 3 bis, tweede lid, van de Richtlijn schrijft voor dat de lidstaten de door hen genomen maatregelen (de evenementenlijst en aanvullende regelingen) moeten notificeren aan de Europese Commissie. De Commissie toetst de nationale maatregelen aan het Gemeenschapsrecht. Daarbij wint zij advies in bij het contactcomité zoals bedoeld in artikel 23 bis van de Richtlijn. In het kader daarvan heeft de Commissie, in overleg met het contactcomité, een intern werkdocument opgesteld dat als richtsnoer dient bij eerdergenoemde notificatieprocedure door de Europese Commissie. In dat werkdocument zijn onder meer vier voorwaarden genoemd die bij de toetsing van de lijst door de Commissie worden gehanteerd. Deze voorwaarden zijn ook opgenomen in artikel 72 van bovengenoemd wetsvoorstel.

Een evenement komt voor plaatsing op de lijst in aanmerking indien in ieder geval wordt voldaan aan minimaal twee van de in het voorgestelde artikel 72 genoemde voorwaarden. Alleen evenementen waarbij er sprake is van een rechthebbende komen in aanmerking voor plaatsing op de lijst. Indien er geen sprake is van een rechthebbende (die de uitzendrechten van een evenement kan verkopen) dan heeft een ieder, dus ook een open

net, de mogelijkheid om opnamen van het betreffende evenement te maken. De regeling inzake de lijst is dan overbodig.

De volgende voorwaarden worden in het voorstel voor artikel 72 genoemd:

- (1) het evenement is van algemeen belang voor de Nederlandse samenleving;
- (2) het evenement is van bijzondere culturele betekenis;
- (3) het evenement werd in het verleden ook reeds op een open net uitgezonden en kon rekenen op een grote kijkdichtheid, en
- (4) het gaat om een groot internationaal sportevenement waaraan het nationale team deelneemt.

Een onderdeel van de derde voorwaarde zijn de kijkcijfers. De meeste voetbal- en schaatsevenementen hebben relatief hoge kijkcijfers van gemiddeld één miljoen tot meer dan twee miljoen en uitschieters naar de drie tot meer dan vier miljoen. In het geval van de Elfstedentocht zelfs meer dan zes miljoen. Daarmee voldoen deze sportevenementen aan het derde criterium. Ook bij de Tour de France kan, hoewel de kijkcijfers daar gemiddeld over de gehele uitzendduur niet boven de miljoen komen, toch worden geconcludeerd dat voldaan wordt aan het derde criterium. De hoogtepunten van dit evenement halen wel de miljoen en met zo'n grote hoeveelheid uitzendingen zoals dat het geval is bij de Tour de France (jaarlijks rond de 50 uur) is het gemiddelde kijkcijfer van live-uitzendingen van rond de 600 000 mensen hoog te noemen.

Relatief hoge kijkcijfers zijn op zich al een indicatie van het algemeen belang voor de samenleving. Er zijn daarnaast andere omstandigheden die het algemeen belang voor de samenleving kunnen aantonen. Zoals de historische en bijzondere maatschappelijke betekenis van een evenement of het feit dat in een bepaalde sport de Nederlandse prestaties gedurende een lange periode (op Europees en mondiaal niveau) op een hoog niveau liggen. Dat kan er toe leiden dat een sport dermate populair wordt dat een bepaald evenement van die sport van algemeen belang wordt.

In de voorliggende conceptlijst zijn een A-lijst (rechtstreeks, volledig, hieronder ook wel genoemd de livelijst), een B-lijst (rechtstreeks, gedeeltelijk) en een C-lijst (uitgesteld, gedeeltelijk) opgenomen. De C-lijst in de conceptlijst is derhalve niet meer uitgesteld/ geheel zoals in de groslijst, maar zijn nu de samenvattingen. De lijst uitgesteld/ geheel vormt geen onderdeel meer van de conceptlijst omdat de daaronder op de groslijst geplaatste producties van de Nederlandse Opera niet meer zijn opgenomen.

Bij het opstellen van de lijst speelt ook de belangenafweging een rol. Het belang van de kijker wordt afgewogen tegen het belang van de andere betrokken partijen (de omroeporganisaties en de rechthebbenden). Die belangenafweging kan ertoe leiden dat een evenement niet op de livelijst wordt geplaatst omdat het belang van de kijker voldoende wordt gediend met een samenvatting en de belangen van andere betrokken partijen daardoor niet onevenredig worden geschaad. De mate van belang voor de samenleving, dat mede kan worden afgeleid uit de kijkcijfers, is tevens van invloed op de keuze om iets op de (gedeeltelijk) livelijst of de samenvattingenlijst te plaatsen. Het belang voor de samenleving kan liggen in specifieke onderdelen van een evenement (bijvoorbeeld de finales of de laatste fase van een evenement) of meer in een overzicht van het gehele evenement (bijvoorbeeld van het nationaal betaald voetbal). Ten slotte is de aard van het evenement van belang voor de keuze voor plaatsing op de A, B of C lijst. Bijvoorbeeld de Olympische Spelen en de Tour de France duren dermate lang dat plaatsing op de lijst rechtstreeks, gedeeltelijk gewenst is.

De bedoeling is de lijst iedere vier jaar te evalueren. Dat kan leiden tot wijzigingen van de lijst omdat bepaalde evenementen op dat moment van aanzienlijk belang worden geacht of juist niet meer.

1.3. Wijzigingen in de conceptlijst ten opzichte van de groslijst (bijlage 1) zijn:

- * De Olympische Spelen zijn verplaatst van de lijst rechtstreeks, volledig naar de lijst rechtstreeks, gedeeltelijk;
- * De «traditionals» in de KPN-Telecompetitie staan niet meer op de lijst rechtstreeks, volledig, maar op de lijst uitgesteld, gedeeltelijk;
- * Van het EK en WK voetbal is, naast de wedstrijden van het Nederlands elftal in de voorronden, het gehele eindtoernooi opgenomen;
- * De live-uitzendingen van de kwartfinales Nederlandse deelnemers Wimbledon en Roland Garros vallen nu onder de samenvattingenlijst; de halve finales enkelspel zijn rechtstreeks, volledig, opgenomen alleen indien een Nederlander speelt;
- * Op de samenvattingenlijst zijn alle grand slams opgenomen (naast Wimbledon, Roland Garros en Australian Open ook de US Open), waarvan in ieder geval samenvattingen van de wedstrijden enkelspel van de Nederlandse deelnemers zijn opgenomen;
- * Samenvattingen nationaal bekervoetbal zijn beperkt tot de kwartfinales; de halve finales staan op de lijst rechtstreeks, volledig;
- * WK wielrennen is beperkt tot het wielrennen op de weg dames en heren professionals (finaleweekend) en is van de samenvattingenlijst naar de lijst rechtstreeks, gedeeltelijk verschoven;
- * Amstel Gold Race is verschoven van de samenvattingenlijst naar de lijst rechtstreeks, gedeeltelijk;
- * Interlands Nederlands volleybalteam (heren) en hockeyteam (dames en heren) zijn beperkt tot het WK en EK.

De volgende evenementen zijn niet meer opgenomen:

- * In de voorronden van het EK en WK voetbal, in de poule waarin Nederland speelt, de onderlinge wedstrijden van de andere teams dan het Nederlandse team;
- * Champions League volleybal;
- * Samenvattingen Champions League van de andere wedstrijden dan die op de livelijst zijn geplaatst;
- * World Cup schaatsen;
- * Nederlands open tennis;
- * Nederlands open golf;
- * de Ronde van Nederland (wielrennen), en
- * de marathon van Rotterdam

Laatstgenoemde evenementen zijn, weliswaar sportief gezien van (grote) betekenis, maar niet meer opgenomen omdat ze, na een nadere afweging en gezien de voorwaarden, niet van aanzienlijk belang voor de Nederlandse samenleving lijken.

Van de culturele evenementen op de groslijst staan er nog vier op de conceptlijst.

De kijkcijfers van onderstaande toelichtingen zijn gebaseerd op gegevens van de dienst Kijk- en Luisteronderzoek van de NOS. De genoemde absolute aantallen zijn de gemiddelden van het aantal mensen (van 6 jaar en ouder) die hebben afgestemd op de desbetreffende uitzending. Het percentage kijkdichtheid (% Kdh) is het percentage van de Nederlandse bevolking (van 6 jaar en ouder) die naar de betreffende uitzending hebben gekeken.

Een opsomming van evenementen genoemd in de reacties van betrokken partijen is opgenomen in bijlage 2, evenals de lijsten van andere lidstaten. Alleen de daarop vermelde lidstaten hebben tot op dit moment een lijst opgesteld. De Deense lijst is reeds gepubliceerd in het EG Publicatieblad (PB C 14/6 van 19.1.1999). Dat geldt ook voor de Italiaanse lijst (PB C 277/3 van 30.9.1999). De Duitse lijst is nog niet gepubliceerd maar heeft al wel de instemming van de Europese Commissie. Het Verenigd Koninkrijk is over de Britse lijst nog in overleg met de Europese Commissie en heeft nog niet officieel genotificeerd. De Vlaamse lijst is nog in het stadium van een besluit van de Vlaamse regering.

De conceptlijst heeft geen gevolgen voor bestaande contracten aangezien de op de lijst geplaatste evenementen ook nu reeds op het open net worden uitgezonden.

2. SPORTEVENEMENTEN

2.1. Olympische spelen

Reacties van partijen

Alle partijen zijn het erover eens dat dit evenement een plaatsje op de lijst verdient.

Andere lidstaten

Alle andere lidstaten die een lijst hebben opgesteld hebben de Olympische Spelen opgenomen.

Conclusie

Er is geen twijfel over mogelijk dat dit evenement van aanzienlijk belang voor de Nederlandse samenleving is. In een overweging van de Televisierichtlijn wordt dit evenement, naast het WK en EK voetbal, als voorbeeld genoemd. Het gaat om een evenement van algemeen belang, in het verleden reeds op een open net uitgezonden met hoge kijkcijfers en een groot internationaal sportevenement waaraan het nationaal «team» deelneemt.

De Olympische Spelen zijn geplaatst op de lijst rechtstreeks/ gedeeltelijk, aangezien het niet mogelijk is dagelijks alles van dit evenement uit te zenden. Genomen het feit dat het het belangrijkste sportevenement ter wereld betreft, is het wel redelijk relatief een groot aantal uren per dag voor te schrijven. In het Mediabesluit zal een regeling worden getroffen dat minimaal zes uur per dag live op het open net te zien moet zijn.

2.1.1. Paralympics

Reacties van partijen

De NOS noemt de Paralympics ten behoeve van de live- of samenvattingenlijst. De andere partijen noemen dit evenement niet.

Andere lidstaten

Dit evenement is door andere lidstaten niet op de lijst geplaatst.

Conclusie

Eens in de vier jaar worden onmiddellijk na de Olympisch Spelen ook de Paralympics gehouden.

De Paralympics zijn voor een grote groep sporters en toeschouwers van evenveel belang als de Olympische Spelen. Dit evenement kan daarom, net als de Olympische Spelen, van algemeen belang worden geacht.

Bovendien is het een groot internationaal sportevenement waaraan het nationaal «team» deelneemt. In de praktijk wordt er op televisie een overzicht gegeven van de verschillende onderdelen die (die dag) hebben plaatsgevonden. Het evenement is daarom op de lijst van samenvattingen geplaatst.

2.2. Voetbal

Voetbal neemt traditioneel een centrale plaats in in de Nederlandse sportcultuur. Het is de meest populaire actieve en passieve sport in Nederland. Voetbalwedstrijden worden jaarlijks door honderdduizenden mensen bezocht en miljoenen mensen volgen de wedstrijden op televisie. Voetbal is niet alleen topamusement (op televisie), maar levert ook een bijdrage aan de passieve recreatie en de sociale cohesie en integratie in onze samenleving.

2.2.1. WK en EK voetbal

Reacties van partijen

De partijen zijn het er ook allemaal over eens dat deze evenementen een plaatsje op de lijst verdienen. Er bestaat wel verschil van mening over welke onderdelen van deze kampioenschappen op de lijst geplaatst zouden moeten worden. Iedere partij is het eens over de wedstrijden van het Nederlands elftal. De NOS en de VESTRA zien graag het gehele eindtoernooi en de voorronden op de lijst. Canal+ beperkt zich tot de wedstrijden van het nationale team en de finale. De KNVB noemt de wedstrijden van het Nederlands elftal (eindtoernooi en voorronden) en de halve finales en finale. De Vereniging van Contractspelers (VVCS, belangenbehartiger van de betaald voetballers) ziet graag de wedstrijden van het nationaal team, de halve finales en de finale op de livelijst.

Andere lidstaten

Alle andere lidstaten die een lijst hebben opgesteld hebben deze evenementen opgenomen. De lijsten vertonen verschillen ten aanzien van de onderdelen die zijn opgenomen. De Deense lijst bevat alle wedstrijden van het Deense team en de (halve) finale(s) ongeacht Deense deelname. De Duitse lijst heeft alle wedstrijden van het Duitse elftal, inclusief de voorronden, en (ongeacht Duitse deelname) de openingswedstrijd, de halve finales en de finale. De Italiaanse lijst bevat de finale en de wedstrijden van het nationale elftal. De Vlaamse lijst bevat de wedstrijden van de nationale ploeg in de voorronden en het gehele eindtoernooi. De Britse lijst bevat alle wedstrijden van het eindtoernooi.

Conclusie

Zoals boven vermeld zijn deze evenementen eveneens in een overweging van de richtlijn als voorbeelden genoemd. Er wordt voldaan aan drie voorwaarden: evenement van algemeen belang, altijd al op het open net uitgezonden met hoge kijkcijfers, en een groot internationaal toernooi waaraan het nationale team deelneemt.

De livewedstrijden van het EK in 1988 haalden gemiddeld 3 245 000 kijkers (24.8% Kdh). Het EK van 1992 haalde een gemiddeld kijkcijfer van 3 965 000 kijkers (29.4% Kdh) en in 1996 was dat 2 545 000 (18.1% Kdh). Naar het WK 1990 keken gemiddeld 2 945 000 (22.1% Kdh). In 1994 was het aantal kijkers minder door het tijdsverschil met de Verenigde Staten (1 390 000, 10.1% Kdh). In 1998 scoorde dit evenement gemiddeld 2 730 000 kijkers (15.6% Kdh).

De wedstrijden van het Nederlands elftal halen een gemiddelde van rond de 6 miljoen kijkers, dat is rond de 40% kijkdichtheid (EK 1996 meer dan

5,5 miljoen kijkers, 40.3% Kdh, en het WK 1998 meer dan 6,5 miljoen kijkers, 46.6% Kdh). De halve finale Nederland – Brazilië trok de meeste kijkers ooit: 11,7 miljoen. De kwalificatiewedstrijden van het Nederlands elftal haalden in de periode 1988–1998 tussen de 2,5 en 3,5 miljoen kijkers.

Gezien het grote belang van het EK en WK voetbal voor een zeer groot gedeelte van onze samenleving is het wenselijk het eindtoernooi van het EK en WK in het geheel op de A-lijst te plaatsen. Op de A-lijst staan daarnaast de wedstrijden van het Nederlandse team in de voorronden (vallen onder interlands Nederlands elftal). Voor de kijker is het in de fase tot het eindtoernooi belangrijk op de hoogte te kunnen blijven van de verrichtingen van het Nederlands elftal en of het zich plaatst voor het eindtoernooi. Het eindtoernooi zelf is zelfs zonder Nederlandse deelname van belang. Als Nederland wel deelneemt is het des te meer van belang te kunnen zien hoe het de andere landen vergaat.

Het eventuele nadelige gevolg voor een betaalzender weegt in dit geval niet op tegen het grote belang van de kijker om het EK en WK voetbal in het geheel op het open net te kunnen volgen.

2.2.2. Interlands Nederlands voetbalelftal

Reacties van partijen

De rechthebbende, de KNVB, noemt de vriendschappelijk wedstrijden van het Nederlands elftal als een evenement dat op de A-lijst zou moeten staan. De NOS noemt ook de interlands van het Nederlands elftal, de VESTRA doet dat in EK en WK verband. Canal+ noemt de belangrijke wedstrijden van het Nederlands voetbalelftal.

Andere lidstaten

Duitsland en Italië hebben de interlands van hun nationale voetbalelftal (waaronder vriendschappelijke wedstrijden) op de lijst geplaatst.

Conclusie

Onder de op de A-lijst geplaatste interlands van het Nederlands elftal vallen, naast de voorrondes van het EK/WK voetbal (zie boven), de vriendschappelijke wedstrijden van het elftal. Dit zijn de wedstrijden van het Nederlands elftal die niet behoren tot de officiële wedstrijdenreeks om het Europees- of Wereldkampioenschap voetbal.

Net als bij de andere kwalificatiewedstrijden van het Nederlands elftal (zie onder WK en EK voetbal) geldt hier het algemeen belang in de zin van het Oranjegevoel en een samenbindend element in de samenleving. Voor de kijkers zijn vriendschappelijke wedstrijden interessant om te kunnen beoordelen wat het niveau van het Nederlands elftal op dat moment is. De vriendschappelijke wedstrijden zijn van algemeen belang en zijn altijd op het open net uitgezonden. De vriendschappelijke wedstrijden van het Nederlands elftal in de tweede helft van 1998 en het jaar 1999 trokken gemiddeld 2 170 000 kijkers (15.4% Kdh). Naar de populaire wedstrijd Nederland-Argentinië keken bijvoorbeeld 2 485 000 mensen (17.7% Kdh). De vriendschappelijke wedstrijden van het Nederlands elftal zijn voor het EK 2000 in het bijzonder van belang voor de kijkers, aangezien het elftal zich automatisch heeft geplaatst voor dit EK. Een team plaatst zich ook automatisch voor een volgend EK of WK wanneer het de titel heeft gewonnen. Ook dan zijn dus vriendschappelijke wedstrijden van bijzonder belang.

Reacties van partijen

De Eredivisieclubs bezitten de uitzendrechten van de wedstrijden gespeeld in het kader van de KPN-Telecompetitie. De Eredivisie NV (ENV) behartigt de belangen van de clubs en heeft in die hoedanigheid een reactie gestuurd. Daarin heeft zij te kennen gegeven zwaarwegende bezwaren te hebben tegen plaatsing van de «traditionals» (de wedstrijden tussen de drie topclubs Ajax, Feyenoord en PSV) op de livelijst. De ENV beschouwt deze wedstrijden onder geen enkele omstandigheid als evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving. Plaatsing van deze wedstrijden zou disproportioneel zijn en grote schade aan de clubs toebrengen. Volgens de ENV zijn deze wedstrijden uitsluitend van belang voor supporters van de betreffende club en, in mindere mate, voor voetballiefhebbers die de Nederlandse competitie volgen. Het opnemen van de «traditionals» heeft volgens de ENV, als gevolg van het afdrachtsysteem, niet alleen voor de drie grote clubs consequenties maar ook voor de andere clubs in de KPN Telecompetitie en de Eerste Divisie. Ook de KNVB heeft (mondeling) nog eens gepleit voor het schrappen van de «traditionals» van de lijst. Als dat namelijk niet gebeurt dan zal volgens de KNVB Nederland in Europees verband in een (nog) slechtere concurrentiepositie geraken.

Canal+ heeft de uitzendrechten van de KPN-Telecompetitie gekocht tot en met 2002. Zij heeft, in verband met het werven van abonnees, groot belang bij exclusieve rechtstreekse uitzending van deze wedstrijden en heeft derhalve grote bezwaren tegen het plaatsen van deze wedstrijden op de lijst. «Traditionals» zijn voor Canal+ het vehikel voor de marketing van Canal+ en haar producten. Canal+ is van mening dat wedstrijden in het kader van de Eredivisie, waaronder de «traditionals», niet voldoen aan minimaal twee van de genoemde criteria. De NOS, die de rechten van de samenvattingen tot en met het seizoen 2000/2001 bezit, ziet graag de KPN-Telecompetitie live en/of in samenvatting. De VESTRA pleit voor plaatsing van de nationale voetbalcompetitie op de samenvattingenlijst.

Andere lidstaten

Er staan geen wedstrijden van de nationale voetbalcompetitie op de tot nu toe bekende lijsten van andere lidstaten.

Conclusie

Ten aanzien van samenvattingen:

Het televisiepubliek heeft gezien de kijkcijfers behoefte aan een totaaloverzicht van de nationale voetbalcompetitie. Studio Sport, waarin samenvattingen van de KPN-Telecompetitie worden vertoond, is al jarenlang de meest bekeken sportrubriek. Een *totaal*overzicht is van belang omdat gedurende bijna een jaar wordt gespeeld in een aantal ronden door verschillende clubs die vanaf het begin tot aan het eind bij de competitie zijn betrokken. De per ronde gespeelde wedstrijden beïnvloeden elkaar. Een overzicht van de nationale voetbalcompetitie kunnen gezien de kijkcijfers van algemeen belang voor de samenleving worden geacht. Samenvattingen van de competitie worden altijd al op een open net uitgezonden. In de periode 1988–1999 hadden de Studio Sport zaterdagen, met samenvattingen betaald voetbal, gemiddeld 1 155 000 kijkers (8.4% Kdh). Op de zondagen haalden de Studio Sport uitzendingen, met samenvattingen betaald voetbal, in die periode gemiddeld 2 080 000 kijkers (15.3% Kdh). In 1997 en 1998 keken gemiddeld ruim 1.8 miljoen mensen en in 1999 keken op het moment dat een overzicht van de competitie werd gegeven op zaterdag gemiddeld 1 415 000 (10% Kdh) en op zondag gemiddeld 2 150 000 (15.3% Kdh) mensen.

Ten aanzien van de «traditionals»:

Bij de belangenafweging gaat het enerzijds om de belangen van een niet-open netzender en de rechthebbenden en anderzijds om het belang van de kijker. Canal+ en de Eredivisie NV hebben zeer grote bezwaren tegen het plaatsen van de «traditionals» op de livelijst (zie boven, reacties partijen). Daartegenover staat het belang van de kijker om de «traditionals» op het open net te kunnen zien. Door het plaatsen van de «traditionals» op de samenvattingenlijst in plaats van op de livelijst, behoudt de kijker de mogelijkheid deze wedstrijden op het open net te kunnen volgen zonder dat de belangen van de andere betrokken partijen onevenredig worden geschaad.

De wedstrijden tussen Ajax, Feyenoord en PSV hebben in de nationale voetbalcompetitie een andere positie dan de overige wedstrijden in deze competitie. Ook de KNVB merkt deze wedstrijden aan als «traditionals». Dat komt doordat de grote drie al sinds jaar en dag de belangrijkste kandidaten zijn voor het winnen van de titel. Het blijkt ook uit de kijkcijfers. De kijkdichtheid van samenvattingen van «traditionals» ligt 4 à 5 % hoger dan het gemiddelde. Dat is gemiddeld rond de 600 000 kijkers meer dan de uitzendingen van de andere wedstrijden in de nationale voetbalcompetitie (eredivisie). Ook in de Amstelcup halen de wedstrijden tussen de drie grote clubs bovengemiddelde kijkcijfers. Zo haalde in 1996 haalde de wedstrijd Ajax – Feyenoord een gemiddeld kijkcijfer van 3 663 000. Terwijl in dat jaar gemiddeld 2 275 000 mensen naar de wedstrijd PSV – Sparta keken, terwijl die wedstrijd twee maanden later werd gespeeld en dus ook nog verder in het toernooi zat. Ook kan verwezen worden naar de cijfers hieronder weergegeven van de halve finales in de Amstelcup in 1999. Er keken toen gemiddeld bijna twee keer zoveel mensen naar de wedstrijd Ajax – Feyenoord als naar de wedstrijd PSV – Fortuna.

In het *Mediabeluist* zal, ten behoeve van de duidelijkheid en de rechtszekerheid, aangegeven worden hoe lang deze samenvattingen minimaal dienen te zijn. Ten behoeve van de kijker is het gewenst een redelijk ruime samenvatting op het open net te kunnen bieden. Ook hier geldt weer dat de belangen van de rechthebbenden/ betaalzenders daarbij niet onevenredig mogen worden geschaad. Daarbij moet bedacht worden dat een vastgesteld aantal minuten voor een minder interessante wedstrijd veel kan zijn en voor een erg interessante wedstrijd juist weer weinig. Ook in de praktijk worden van een interessante wedstrijd langere samenvattingen gegeven dan van een minder interessante wedstrijd. Dit soort omstandigheden valt echter niet vast te leggen in een algemene regeling. Er zal gezocht moeten worden naar een regeling die recht doet aan de behoeften van de kijker, die de belangen van andere betrokken partijen niet onevenredig schaadt en in de praktijk ook nog werkt. Alles afwegende lijkt een samenvatting van minimaal 10 minuten redelijk. De bijzondere positie van de «traditionals» en de meerwaarde voor de kijker van deze wedstrijden rechtvaardigen een ruimere samenvatting. Een lengte van minimaal 20 minuten lijkt dan redelijk.

Ook zal in het Mediabeluist worden opgenomen op welk tijdstip een samenvatting uiterlijk op het open net moet kunnen worden geboden. Het moet gaan om een actuele samenvatting. Zo is een samenvatting een dag na de wedstrijd voor de kijker van weinig waarde. In het besluit zal worden opgenomen dat van de wedstrijden die 's middags worden gespeeld in ieder geval niet later dan 20.00 uur met een samenvatting aangevangen moet kunnen worden. Voor de wedstrijden die 's avonds worden gespeeld geldt een aanvangstijd voor een samenvatting van uiterlijk twee uur na afloop van de wedstrijd.

2.2.4. Nationale bekerwedstrijden voetbal (de Amstelcup)

Reacties van partijen

De KNVB heeft de finale van de Amstelcup opgenomen op de livelijst. Ondanks dat SBS6 op dit moment de uitzendrechten van dit evenement heeft, heeft de VESTRA de bekerwedstrijden niet genoemd. Canal+ is tegen plaatsing op de lijst. De VVCS ziet graag de finale van de Amstelcup op de livelijst.

Andere lidstaten

Duitsland en het Verenigd Koninkrijk hebben beide de bekerfinale op de livelijst staan. Duitsland heeft ook de halve finales. Ook de Vlamingen hebben de finale van de beker van België op de livelijst.

Conclusie

De halve finales en de finale van de Amstelcup zijn op de livelijst geplaatst. Deze evenementen zijn altijd al op het open net uitgezonden met een grote kijkdichtheid. De finale trok gemiddeld, genomen over de laatste 7 jaar, 1 940 000 kijkers (14.2% Kdh). In 1999 was het gemiddelde kijkcijfer van de finalewedstrijd tussen Ajax en Fortuna 2 120 000 (15.0% Kdh). Gezien de kijkcijfers hebben de finales een algemeen belang voor Nederland. Ook de halve finales zijn van belang. De winnaar van de Nederlandse beker en de winnaar van de Nederlandse competitie plaatsen zich voor Europees voetbal, met dien verstande dat wanneer de winnaar van de Nederlandse competitie óók de beker wint, de verliezer van de bekerfinale zich ook plaatst voor Europees voetbal. Het is bij herhaling het geval dat Feyenoord, PSV en Ajax, die telkens de voornaamste kandidaten zijn voor het winnen van de competitie, ook doordringen tot de halve finale van de beker. Daarmee is het belang van deze halve finalewedstrijden ook groot. Immers, ook al verliest men de finale dan plaatst men zich toch voor Europees voetbal. In 1997 en 1998 trokken de halve finales respectievelijk gemiddeld 1 060 000 (7.6% Kdh) en 1 225 000 kijkers (8.7% Kdh). In 1999 trok de halve finale PSV – Fortuna gemiddeld 1 430 000 kijkers (10.1% Kdh). De halve finale tussen Ajax – Feyenoord had een kijkcijfer van gemiddeld 2 700 000 (19.1% Kdh). De kwartfinales van de bekerwedstrijden zijn op de samenvattingenlijst geplaatst. Ook hier gelden weer de overwegingen die zijn weergegeven bij het vaststellen van de minimale duur van een samenvatting van de nationale competitie. Bijkomende omstandigheden in dit geval zijn dat er sprake is van een totaal van vier wedstrijden die allemaal ver in het toernooi zitten. Dit alles overwegende lijkt een samenvatting van minimaal 15 minuten redelijk.

2.2.5. Voetbalwedstrijden in Europees competitieverband

Reacties van partijen

Eredivisie NV noemt de finale van de Champions League en de finale van de Europacup II als voor in aanmerking komende evenementen voor de livelijst. Canal+ vindt dat de Champions League (uitgezonderd de finale), UEFA Cup en de Super Cup niet op lijst geplaatst zouden moeten worden. De VVCS noemt de Supercup en voor wat betreft de Champions League de wedstrijden van de Nederlandse clubs. De NOS noemt de Champions League in haar geheel op de livelijst en van de Europacup II en III (nu UEFA Cup) de wedstrijden van de Nederlandse clubs en de finale. De VESTRA noemt wedstrijden gespeeld in het kader van de Europese competities in het geheel niet.

De NOS bezit de uitzendrechten van de Champions League voor de komende vier jaar (1999 tot en met de zomer van 2003). Er is een vierjarig

contract met Canal+ waarin de uitzendrechten van enkele wedstrijden van het toernooi worden gesublicenseerd.

Andere lidstaten

Op de Duitse lijst staan de finales van iedere Europese clubcompetitie waarin een Duitse club speelt. De Italiaanse lijst bevat de (halve) finales van de Champions League en de UEFA Cup indien een Italiaanse club speelt. De Britten hebben geen Europese clubcompetitiewedstrijden opgenomen. De Denen ook niet. De lijst van de Vlaamse regering bevat van de Europese voetbalcompetities voor clubteams de wedstrijden waaraan een Belgisch clubteam deelneemt, de halve finales en de finales.

Champions League

De Champions League is in Nederland naast het EK het meest populaire Europese voetbal-evenement en kan van algemeen belang beschouwd worden. Het evenement werd in het verleden ook reeds op een open net uitgezonden en de kijkcijfers van de wedstrijden van de Nederlandse clubs zijn erg hoog. In 1997 was de Champions League wedstrijd van Atletico Madrid tegen Ajax de best bekeken sportuitzending. Die wedstrijd werd door 4.1 miljoen mensen bekeken. De afgelopen drie seizoenen was het gemiddeld aantal kijkers van de wedstrijden van Nederlandse clubs 2 642 000 (18.8% Kdh). In het seizoen 1999–2000 (tot eind 1999) gemiddeld 2 180 000 (15.4% Kdh). De wedstrijd Feyenoord – O. Marseille trok 2 310 000 kijkers (16.4% Kdh). Het gemiddelde kijkcijfer van de afgelopen drie seizoenen van de finale van de Champions League is 2 527 000 (18% Kdh).

Conclusie

Zoals hiervoor weergegeven noemt de Eredivisie NV de finale van de Champions League en de finale van de Europacup II als voor in aanmerking komende evenementen voor de livelijst. Het plaatsen van de wedstrijden van de Nederlandse clubs in de Europese competitie zou derhalve niet in het belang van de rechthebbenden zijn. Het belang van de rechthebbenden moet echter worden afgewogen tegen het belang van de kijker. Er kijken rond de 2 miljoen mensen naar de betreffende wedstrijden. Gezien de kijkcijfers mag ervan worden uitgegaan dat de kijkers niet alleen aanhangers van de spelende club zijn maar dat het een breder publiek betreft. Daarbij speelt een rol dat het toch ook gaat om de Nederlandse vertegenwoordiging in de Europese competitie. In zekere zin is dat vergelijkbaar met de wedstrijden van het Nederlands elftal. Het belang van de kijker weegt in dit geval zwaarder dan het belang van de rechthebbenden.

Wedstrijden van de Nederlandse clubs gespeeld in het kader van de Champions League en de finale staan op de livelijst. Het kan echter voorkomen dat, indien meerdere Nederlandse clubs deelnemen, zij tegelijkertijd spelen en niet door een (open net) omroeporganisatie kunnen worden uitgezonden. In het Mediabesluit zal een regeling worden opgenomen dat in dergelijke gevallen uitzending van de andere wedstrijd(en) van een Nederlandse club niet live op een open net hoeven te worden uitgezonden, maar in samenvatting.

UEFA Cup

De Europa Cup II is in 1999 opgegaan in de UEFA Cup (= «voormalig» Europacup III).

De UEFA Cup kan net als de Champions League gezien worden als van algemeen belang en de wedstrijden van de Nederlandse clubs werden in het verleden ook reeds op een open net uitgezonden met hoge kijkcijfers.

De finales van de Europa Cup II en III (nu UEFA Cup) trokken de afgelopen drie seizoenen gemiddeld 1 854 000 kijkers (13.3% Kdh).

De wedstrijden van de Nederlandse clubs in de Europa Cup III (nu UEFA Cup) trokken in de seizoenen 96–97 en 97–98 gemiddeld respectievelijk 1 389 000 (9.9% Kdh) en 2 165 000 (15.5% Kdh) kijkers. De UEFA Cup wedstrijden van de Nederlandse clubs in het seizoen 1998–1999 haalden gemiddeld 1 682 000 (12% Kdh) kijkers. In het seizoen 1999–2000 (tot eind 1999) was het aantal kijkers gemiddeld 1 492 000 (10.6% Kdh). De Europa Cup II deelname van (als enige Nederlandse club) Roda JC in het seizoen 97–98 haalde gemiddeld 830 000 kijkers (5.9% Kdh). In het seizoen 98–99 (met deelname van Heerenveen) was dat 1 452 000 (10.4% Kdh). De finale had toen 1 483 000 (10.5% Kdh) kijkers.

Conclusie

Op de livelijs zijn de wedstrijden van de Nederlandse clubs en de finale opgenomen. Ook al liggen de gemiddelde kijkcijfers lager dan bij de Champions League ze zijn toch relatief hoog te noemen. De belangenafweging zoals omschreven bij de Champions League is ook van toepassing op de UEFA Cup.

Super Cup/ World Cup

De Super Cup is de wedstrijd tussen de winnaar van de Champions League en de winnaar van de UEFA Cup. De World Cup is de wedstrijd tussen de winnaar van de Zuid-Amerikaans League en de Champions League. Alleen indien een Nederlandse club om de Super Cup of World Cup speelt moet deze wedstrijd live op het open net worden uitgezonden. Beide evenementen zijn, indien een Nederlandse club speelt, van algemeen belang. Ze zijn in het verleden op het open net uitgezonden met hoge kijkcijfers. De Super Cup wedstrijden waarin Ajax in 1996 speelde tegen Zaragoza haalden een gemiddeld kijkcijfer van 2 930 000 (21.1% Kdh). De World Cup wedstrijd in 1995 tussen Ajax en Gremio (overdag op een dinsdag, waarbij alleen de thuishijkers zijn gemeten) haalde gemiddeld 2 970 000 kijkers (21.4% Kdh).

2.3. Schaatsen

Schaatsen is na voetbal de populairste sport in Nederland. Vanaf 1989 tot en met 1998 keken gemiddeld 1 115 000 mensen naar het schaatsen.

Reacties van partijen

De NOS, Canal+ en het NOC*NSF vinden dat het EK en WK schaatsen in aanmerking komen voor plaatsing op de livelijs. De NOS, Canal+ en het NOC*NSF noemen ook de Elfstedentocht voor plaatsing op de livelijs.

2.3.1. WK en EK schaatsen

Naar het WK schaatsen (allround, sprint en afstanden) keken in de periode 1989–1999 gemiddeld 1 430 000 mensen (10.5% Kdh). Voor het EK schaatsen geldt een gemiddeld kijkcijfer van 1 770 000 (13% Kdh). Het WK schaatsen in 2000 is door gemiddeld 2,1 miljoen kijkers gevolgd. De 1500 meter bij de mannen trok de meeste kijkers: gemiddeld 3,3 miljoen. Het WK en EK schaatsen voldoen in Nederland aan in ieder geval twee van de genoemde voorwaarden: van algemeen belang en in het verleden ook reeds op een open net uitgezonden met een hoge kijkdichtheid. Deze evenementen zijn op de livelijs geplaatst.

2.3.2. Elfstedentocht

De populariteit van dit evenement is af te leiden uit de volgende cijfers. De

tocht van 1997 trok rond het middaguur (het moment van de finish van winnaar Angenent) 6.7 miljoen kijkers. Gemiddeld keek de Nederlander die dag ongeveer zeven uur televisie. In totaal heeft 93% van de Nederlandse bevolking die dag iets van het evenement gezien. De wedstrijdtocht werd gemiddeld door 3.6 miljoen mensen bekeken. Aan de voorwaarde inzake de uitzending op een open net in combinatie met hoge kijkcijfers wordt zeker voldaan. Bovendien is het evenement van bijzondere culturele betekenis. De Elfstedentocht is op de livelijst geplaatst.

2.4. Atletiek, volleybal, hockey, wielrennen en tennis

Naast het voetbal en het schaatsen zijn de andere populaire en traditioneel belangrijke sporten voor Nederland atletiek, volleybal en hockey. Deze sporten worden op een hoog niveau op Europees en mondiaal niveau beoefend en de Nederlandse deelnemers zijn al sinds lange tijd succesvol in deze sporten. Ofschoon zich dat bij atletiek beperkt tot enkele disciplines. De gemiddelde kijkcijfers van de EK's en WK's van deze sporten zijn niet zo hoog als bij het voetbal en het schaatsen, maar zijn wel significant hoger dan andere op televisie getoonde sporten. Wielrennen heeft in Nederland een rijke traditie en in het algemeen, zeker gezien de lengte van de evenementen, relatief hogere kijkcijfers dan voorgaande sporten. De belangrijkste wielren-evenementen zijn daarom op de lijst rechtstreeks, gedeeltelijk, geplaatst. Ten aanzien van het tennis zijn voor Nederland, gezien de relatief hoge kijkcijfers, met name van belang de wedstrijden van de Nederlandse deelnemers op Wimbledon en Roland Garros. In het bijzonder in de (halve) finales. Van deze traditionele tennis-toernooien worden, ongeacht Nederlandse deelname, ook de finales goed bekeken.

Reacties van partijen

De NOS noemt bijna alle toernooien of wedstrijden van deze sporten. De VESTRA noemt daarvan de Tour de France en Wimbledon ten behoeve van de livelijst. Canal+ noemt van deze sporten de Amstel Gold Race, maar wil in ieder geval niet op de lijst Wimbledon, Roland Garros, US Open, Australian Open, Dutch Open, Tour de France en WK/ EK atletiek. Het NOC*NSF noemt de volgende evenementen om op de lijst rechtstreeks, geheel te plaatsen: de Amstel Gold Race en de WK's, EK's en NK's van alle sporten.

2.4.1. EK's en WK's atletiek, volleybal en hockey

Deze evenementen voldoen aan de voorwaarde van grote internationale sportevenementen waaraan (een) Nederlands team/sporter(s) aan meedoen en ze kunnen van algemeen belang voor de Nederlandse samenleving worden geacht. Deze sporten trekken relatief minder aandacht dan het voetbal en het schaatsen. Voor het overzicht van de belangrijkste evenementen van deze sporten kan daarom volstaan worden met een samenvatting daarvan. In het Mediabesluit zal worden opgenomen dat een samenvatting van deze evenementen minimaal 10 minuten per dag moet zijn.

2.4.2. Tour de France

Andere lidstaten

Van de andere lidstaten heeft alleen Vlaanderen de Tour de France op de lijst staan. De Italiaanse lijst bevat niet de Tour de France maar (alleen) de Giro d'Italia.

Conclusie

De Tour de France is het belangrijkste wielerevenement ter wereld en voor Nederland van algemeen belang. Het is een groot internationaal evenement waaraan Nederlandse deelnemers (in veel gevallen succesvol) meedoen. Het is altijd al op een open net uitgezonden. Aangezien het evenement lange tijd in beslag neemt schommelen de kijkcijfers sterk. De NOS zendt van dit evenement een paar uur per dag uit. De schommelingen in de gemiddelde kijkcijfers lopen van een paar honderd duizend tot meer dan een miljoen. Hoogtepunten zijn de belangrijke bergetappes en de finish van de laatste dag(en). Van 1988 tot en met 1999 haalden de samenvattingen van de Tour gemiddeld 575 000 kijkers (4.2% Kdh). De live-uitzendingen in die periode haalden een hoger gemiddeld kijkcijfer dan de samenvattingen, nl. 690 000 (5% Kdh). In 1994, 1995 en 1996 was over het gehele evenement het gemiddelde kijkcijfer respectievelijk 455 000, 589 000 en 759 000. In 1997 en 1998 was dat respectievelijk 685 000 en 785 000. De rechtstreekse uitzendingen van de Tour van 1999 trokken gemiddeld 590 000 kijkers. De schommelingen tussen de verschillende jaren zitten waarschijnlijk in het succes van het Nederlands wielrennen dat jaar. Voor zoveel uur zendtijd (in 1999 bijna 58 uur!) zijn de kijkcijfers relatief hoog. De Tour de France is op de (B) lijst rechtstreeks, gedeeltelijk geplaatst. In het Mediabesluit zal worden opgenomen dat van het evenement dagelijks ten minste twee uur live, waaronder in ieder geval de finish, op het open net te zien moet zijn.

2.4.3. WK wielrennen op de weg

Naar dit meerdaagse evenement keken de afgelopen jaren gemiddeld 650 000 mensen. In het jaar 1998 keken, waarschijnlijk door de in dat seizoen geleverde prestaties van Nederlandse kanshebbers, meer dan een miljoen mensen naar het WK wielrennen op de weg. Het is een groot internationaal evenement waaraan een Nederlands team deelneemt. Van dit evenement worden de live-uitzendingen van het finaleweekend (dames en heren professionals), gezien de kijkcijfers, het meest interessant gevonden. Het gaat dan in het bijzonder om de laatste twee uur van de wedstrijden. Voor dat evenement geldt derhalve dat plaatsing op de lijst rechtstreeks, gedeeltelijk gewenst is. Daarbij gaat het om minimaal twee uur van beide dagen van het finaleweekend, waaronder in ieder geval de finish.

2.4.4. Amstel Gold Race

Deze wedstrijd is de enige wielerklassieker in ons land en wordt ieder jaar door tienduizenden toeschouwers langs het parcours bijgewoond. Ten aanzien van dit evenement kan een algemeen belang worden aangenomen. De ééndaagse wielerklassieker de Amstel Gold Race is als rechtstreeks, gedeeltelijk opgenomen. In het Mediabesluit zal worden opgenomen dat van een uitzending van dit evenement ten minste twee uur live, waaronder in ieder geval de finish, op het open net te zien moet zijn. Jaarlijks zijn minimaal 600 000 mensen, in ieder geval in het laatste gedeelte van dit evenement, geïnteresseerd.

2.4.5. Tennis, de vier grand slams

Andere lidstaten

Het Verenigd Koninkrijk heeft de finales van Wimbledon op de livelijst en de rest van de wedstrijden op de samenvattingenlijst geplaatst. In het achtergrondrapport van de Britse lijst wordt vermeld dat in het bijzonder de wedstrijden van de Britse deelnemers «*a high level of interest*» hebben. Wellicht heeft het feit dat de BBC voor Wimbledon optreedt als

host broadcaster (verantwoordelijkheid voor de productie van het (inter)nationaal signaal) de noodzaak voor het plaatsen van die wedstrijden op de livelijst minder groot gemaakt. Vlaanderen heeft op de concept-livelijst de halve finales en de finales, ongeacht nationale deelname, van Wimbledon en Roland Garros geplaatst.

Conclusie

Voor het tennis zijn de vier grand slams sportief gezien de belangrijkste evenementen. Wimbledon en Roland Garros trokken in Nederland traditioneel gezien de meeste belangstelling. De toegankelijkheid van deze beide evenementen was voor Europa groter dan de US en Australian Open. Nu zijn ook laatstgenoemde evenementen via televisie even toegankelijk als Wimbledon en Roland Garros. Toch blijft voor Nederland, mede gezien de kijkcijfers, met name van (algemeen) belang de wedstrijden van de Nederlandse deelnemers en de finales van Wimbledon en Roland Garros. Op de livelijst staan de wedstrijden enkelspel van de Nederlandse deelnemers (dames en heren) in de halve finales en de finalewedstrijden enkelspel (dames en heren) ongeacht Nederlandse deelname. De finales enkelspel van de Europese grand slams trekken ook zonder dat een nationale deelnemer meedoet veel kijkers (gemiddeld tussen de 700 000 en 1 miljoen kijkers). De live-uitzending van de finalewedstrijd van Wimbledon tussen Krajicek en Washington in 1996 had gemiddeld 1,3 miljoen kijkers, in de laatste fase van de wedstrijd oplopend tot bijna 1,7 miljoen (11.9% Kdh).

Er is evenwicht aangebracht in het belang van de kijker om in ieder geval de live-uitzendingen van de finalewedstrijden enkelspel en de halve finales enkelspel van Nederlandse deelnemers op Wimbledon en Roland Garros te kunnen aanschouwen en het belang van een betaalkanaal om (de rest van) dit evenement exclusief live achter de decoder uit te kunnen zenden.

Ten behoeve van een overzicht van de belangrijkste tennistoernooien van de wereld zijn samenvattingen van de andere wedstrijden (niet genoemd onder lijst A) van de vier grand slams opgenomen. In het Mediabesluit zal de lengte van de samenvatting niet worden bepaald in een percentage per wedstrijd maar in een dagelijkse minimumduur. De omroeporganisatie kan dan, naast de wedstrijden van de Nederlandse deelnemers (die in ieder geval uitgezonden moeten worden), zelf beoordelen welke wedstrijden interessant zijn. In het Mediabesluit zal worden bepaald dat een samenvatting een minimumduur van 10 minuten per dag dient te hebben.

De kijker wordt voldoende geïnformeerd door samenvattingen van deze lengte van (alle andere wedstrijden) van de vier grand slams. Een betaalkanaal kan deze wedstrijden exclusief live achter de decoder uitzenden waardoor zijn belang niet onevenredig wordt geschaad.

2.5. TT Assen

De TT Assen is het grootste ééndaagse sportevenement dat in Nederland plaatsvindt. De eerste TT Assen werd al gereden in 1925 en wordt ieder jaar bijgewoond door zo'n 100 000 mensen. Het is het Nederlandse onderdeel van een wereldcyclus. Het evenement kan om die redenen van algemeen en cultureel belang voor Nederland geacht worden. Ter informatie: het evenement heeft een gemiddeld aantal kijkers over de afgelopen vier jaar van 395 000. Het NOC*NSF en de NOS (groot nationaal evenement dat in Nederland plaatsvindt) vinden het gewenst dat dit evenement op de (live)lijst wordt geplaatst. Dit evenement is op de conceptlijst als rechtstreeks, gedeeltelijk (B) opgenomen, waarbij een minimum uitzendduur van twee uur zal gelden.

3. CULTURELE EVENEMENTEN

Reacties van partijen

Van de volgende (op de groslijst genoemde) culturele evenementen zijn de besturen door de directie Kunsten van het Ministerie van OCenW geconsulteerd over een eventuele plaatsing van hun evenement op de lijst: het Nederlands Blazersensemble (Nieuwjaarsconcert), het Koninklijk Concertgebouworkest (Kerstconcert en Prinsengrachtconcert), de Nederlandse Bachvereniging (Mattheus Passion uit Naarden), de Nederlandse Opera, het Holland Festival, Stichting V-2 Organisatie (Dutch electronic art festival), het North Sea Jazz Festival, Stichting Internationaal Filmfestival Rotterdam, Stichting Het Residentie Orkest (Koninginnedagconcert), Stichting Cinekid, Stichting Pinkpop. Alleen North Sea Jazz b.v. heeft tegen plaatsing op de lijst bezwaar aangetekend. De organisator wil na beëindiging van het contract met de NPS ook met andere zendgemachtigden kunnen onderhandelen over de verkoop van de rechten, waarbij niet-open netten tot de mogelijkheid behoren. Ten aanzien van het Internationaal Filmfestival Rotterdam heeft de Stichting niet zelf bezwaar aangetekend tegen plaatsing op de lijst, maar één van de sponsors (Canal+) wel. Van de overige betrokken partijen heeft de NOS aangegeven alle op de groslijst genoemde evenementen in aanmerking te willen laten komen voor de evenementenlijst. De VESTRA volstaat met het noemen van de evenementen Koninginnedag en de Nationale Dodenherdenking. Deze evenementen komen echter niet in aanmerking voor de lijst omdat geen sprake is van een rechthebbende.

Andere lidstaten

De Vlamingen en Italianen hebben tot nu toe als enige lidstaten een cultureel evenement op de lijst geplaatst, namelijk respectievelijk de Koningin Elisabethwedstrijd (klassiek muziekconcours voor jong talent) en het San Remo muziek festival. Ambtelijk is vernomen dat Oostenrijk waarschijnlijk het Nieuwjaarsconcert van het Weens Filharmonisch orkest en uitvoering(en) van de nationale opera op de lijst zullen plaatsen.

Conclusie

Op de lijst zijn opgenomen het Kerstconcert en het Prinsengrachtconcert van het Concertgebouworkest, het Eurovisie Songfestival en Pinkpop. Om een aantal redenen zijn veel culturele evenementen van de groslijst niet teruggekeerd op de conceptlijst. Onder andere de wens van de kamerleden van de regeringsfracties dat ook bij de keuze van culturele evenementen kijkcijfers een rol spelen. Daarbij dient er rekening mee te worden gehouden dat de kijkcijfers van culturele evenementen in het algemeen lager liggen dan bij sportevenementen. Het Eurovisie Songfestival scoort, zeker voor een cultureel evenement, erg hoge kijkcijfers. De redenering die aangevoerd zou kunnen worden is dat, omdat het Songfestival door de EBU wordt georganiseerd, het evenement toch nooit achter de decoder zal verdwijnen en daarom niet op een lijst geplaatst hoeft te worden. De kans dat een evenement achter de decoder zal verdwijnen is echter niet het uitgangspunt voor plaatsing van een evenement op de lijst. Het gaat er om of een evenement van aanzienlijk belang voor de samenleving is en daardoor niet exclusief achter de decoder mag verdwijnen. Die redenering wordt ook hier consequent gevolgd.

De op de conceptlijst genoemde culturele evenementen zijn jaarlijks terugkerende evenementen met een bijzonder cultureel karakter. Het Pinkpopfestival geniet inmiddels (ook in het buitenland) grote bekendheid. Gezien de lengte van dit festival is het op de samenvattingenlijst geplaatst. Door middel van een samenvatting op dezelfde dag van (minimaal) een uur krijgt de kijker een redelijk overzicht van de sfeer en de bands die op het festival hebben opgetreden. De uitzendingen van het

Concertgebouworkest hebben relatief een behoorlijk aantal kijkers. Het gemiddeld aantal kijkers (over de afgelopen drie jaar) van de betreffende evenementen zijn als volgt: Kerstconcert (op de zondag tussen 22.00 en 23.00) 835 000 kijkers, Prinsengrachtconcert (op de zaterdag tussen 22.00 en 23.00) 440 000, het Eurovisie Songfestival 3 045 000 en Pinkpop 255 000. In het geval van Pinkpop is het aantal kijkers de afgelopen twee jaar relatief sterk gegroeid. In 1997 was het aantal kijkers over de gehele dag genomen 212 500 en in 1999 315 000 (tussen 20.30 en 22.00 440 000).

A. rechtstreeks/volledig*Sport*

Olympische spelen (zomer- en winterspelen)

- * Nederlandse deelnemers
schaatsen/shorttrack/zwemmen/wielrennen/volleyba I/tennis
hockey/roeien/paardensport (of de Nederlandse deelnemers van alle sporten)

- * opening/slot-manifestatie

EK voetbal:

- wedstrijden Nederlands elftal en poulewedstrijden
(voorrondes en eindtoernooi)
- halve finales
- finalewedstrijd

WK voetbal:

- wedstrijden Nederlands elftal en poulewedstrijden
(voorrondes en eindtoernooi)
- halve finales
- finalewedstrijd

PTT-Telecompetitie: traditionals

Amstel Cup: finale

Champions League (voetbal en volleybal)

- wedstrijden Nederlandse teams
- finalewedstrijd

Europa Cup II en III:

- wedstrijden Nederlandse teams
- finalewedstrijd

Supercup

- nationaal
- internationaal (World Cup/Europees): Nederlandse team

Wimbledon:

- kwart finale Nederlandse deelnemers
- halve finale/finale

Roland Garros:

- kwartfinale Nederlandse deelnemers
- halve finale/finale

Elfstedentocht

EK schaatsen

WK schaatsen

Overige

Nieuwjaarsconcert uit Wenen

Nieuwjaarsconcert Nederlands Blazersensemble

Eurovisie- en nationaal songfestival

Koninginnedagconcert

Kerstconcert van KCO

Prinsengrachtconcert

Mattheus Passion uit Naarden

B. rechtstreeks/gedeeltelijk*sport*

Tour de France

TT Assen

overige

North Sea Jazz-festival
opening Boekenweek
uitreiking belangrijke literaire prijzen

C. uitgesteld/geheel

producties van De Nederlandse Opera

D. uitgesteld/gedeeltelijk

Sport

Olympische Spelen (zomer- en winterspelen)
(uitgezonderd de onder B genoemde onderdelen)
Paralympics (Nederlandse deelnemers)
EK voetbal (uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
WK voetbal (uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
PTT-Telecompetitie (uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
Uit- en thuisinterlands voetbal Nederlands Elftal
(vriendschappelijke wedstrijden, de rest is onder A opgenomen)
Amstel Cup (uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
Champions League (uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
Wimbledon (uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
Roland Garros (uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
Australian Open (tennis)
Dutch Open tennis (Grolsch)
Dutch open golf
WK/EK Atletiek
Marathon Rotterdam
WK wielrennen
Amstel Gold Race (wielrennen)
Ronde van Nederland (wielrennen)
EK/WK/World Cup schaatsen
(uitgezonderd de onder A genoemde onderdelen)
Interlands Nederlands Volleybalteam
Interlands Nederlands Hockey team

Overige

Uitmarkt
Internationaal Filmfestival Rotterdam
Pinkpop
Holland Festival
Dutch electronic art festival
Nederlandse Dansdagen Maastricht
Cinekid

NOS*Rechtstreeks/geheel:*

Olympische Spelen (zomer en winter, geheel) (live)
Paralympics (live en/of in samenvatting)

EK voetbal (voorronden en eindtoernooi, alle wedstrijden)
WK voetbal (voorronden en eindtoernooi, alle wedstrijden)
KPN-Telecompetitie (live en/of in samenvatting)
Interlands NL elftal
Amstel Cup (live en/of in samenvatting)
Champions League
Europa Cup II en III (finales en voorronden voor zover NL elftal speelt)

Rechtstreeks of uitgesteld en/of in samenvatting:

Tennis: Wimbledon, Roland Garros, Australian Open, US Open, Davis Cup (NL), Federation Cup (NL), ATP Super 9 toernooien, ABN/AMRO, NK (indoor/ outdoor).

Atletiek: WK, EK, Rotterdam Marathon, Nationale wedstrijden, APM.

Wielrennen: WK weg/ baan, Tour de France, Amstel Gold Race, Ronde van NL, Wereld Beker, NK.

Schaatsen: Elfstedentocht, EK (allround, sprint en afstanden), WK (allround, sprint en afstanden), NK.

Overig: NK en/of beslissende wedstrijden uit de competities van de overige sporten die lid zijn van het NOC*NSF; alle grote (inter)nationale evenementen die in NL georganiseerd worden; Interlands NL volleybal team/ hockey team/ basketbal team; EK?s en WK?s van de tien meest populaire sporten in NL.

In ieder geval de op de groslijst geplaatste culturele evenementen.

VESTRA (Commerciële zenders, uitgezonderd Canal+):*Rechtstreeks/geheel en in samenvatting:*

Olympische Spelen
EK voetbal
WK voetbal
Tour de France
Wimbledon

In samenvatting:

KPN-Telecompetitie

CANAL+*Rechtstreeks/geheel:*

Olympische Spelen
WK (finale en wedstrijden NL elftal)
EK (finale en wedstrijden NL elftal)
belangrijke wedstrijden NL elftal voetbal
Champions League (finale)
Elfstedentocht
WK schaatsen

EK schaatsen
Amstel Gold Race

Eurovisie/ nationaal songfestival

In ieder geval niet (alle categorieën):

(Traditionals van) KPN Telecompetitie, Amstel Cup, Champions League (uitgezonderd finale), Europa Cup II en III, EK/WK voetbal uitgezonderd finale en wedstrijden NL elftal, Super Cup, Wimbledon, Roland Garros, Australian Open, US Open, Tour de France, Dutch Open Tennis/ Golf, WK en EK Atletiek
North Sea Jazz, Nieuwjaarsconcert Wenen, Uitmarkt, Filmfestival Rotterdam, Pinkpop en Cinekid.

A. Eredivisie nv

Rechtstreeks/geheel:

Finale Champions League
Finale Europacup II

In ieder geval niet:

«Traditionals»
voetbalwedstrijden Europese competities clubteams: Champions League (m.u.v. de finale), Europacup II (m.u.v. de finale) en Europacup III

Eventueel bovenstaande evenementen wel op de samenvattingenlijst

Vereniging van contractspelers (VVCS)

Rechtstreeks/geheel:

WK voetbal (wedstrijden NL elftal, halve finales en finale)
EK voetbal (wedstrijden NL elftal, halve finales en finale)
Amstelcup (finale)
Supercup (nationaal en internationaal, wedstrijden NL)
Champions League (wedstrijden NLse clubs)

Twijfels bij «traditionals» KPN-Telecompetitie

B. NOC*NSF

Rechtstreeks/geheel:

WK's en EK's van alle sporten
Olympische Spelen
alle NK's in individuele sporten
Elfstedentocht
Amstel Cup (finale)
Amstel Gold Race
TT Assen

KNVB

Rechtstreeks/geheel:

EK voetbal: wedstrijden Nederlands elftal, halve finales en finale
WK voetbal: wedstrijden Nederlands elftal, halve finales en finale

Vriendschappelijke wedstrijden Nederlands elftal
Amstelcup (finale)
Supercup (nationaal)

De KNVB acht het met name van belang dat uitzendingen van alle evenementen op het open net te allen tijde mogelijk is door middel van sublicenties.

In samenvatting:

KPN-Telecompetitie

Lijsten van andere lidstaten:

DENEMARKEN

(gepubliceerd in het EG Publicatieblad)

Rechtstreeks/ geheel

Olympische Spelen (zomer, winter)
WK en EK voetbal
 Wedstrijden Deense elftal (voorrondes en eindtoernooi)
 Halve finales en finales
WK en EK handbal
 Wedstrijden Deense team (voorrondes en eindtoernooi)
 Halve finales en finales

ITALIË

(gepubliceerd in het EG Publicatieblad)

Rechtstreeks/ geheel

WK en EK voetbal
 Finale
 Wedstrijden Italiaanse elftal

Omroeporganisaties mogen zelf bepalen of en in welke vorm het onderstaande op het open net wordt uitgezonden

Olympische Spelen (zomer en winter)
Interlands Italiaans voetbalelftal in officiële toernooien
Champions League en UEFA Cup
 Halve finale en finales waarin een Italiaanse club meespeelt
Tour van Italië wielrennen (Giro d'Italia)
Formule 1 Italiaanse Grand Prix

San Remo Italiaans muziekfestival

Italië behoudt zich het recht voor binnen afzienbare termijn de volgende evenementen aan de B-lijst toe te voegen:

WK Finales basketbal, water polo en volleybal waaraan het nationale team deelneemt
Finale en halve finale Davis Cup waaraan het nationale team deelneemt
WK wielrennen (op de weg)

DUITSLAND

(instemming van de Europese Commissie)

Olympische Spelen (zomer, winter)

WK en EK voetbal

Openingswedstrijd

Wedstrijden Duitse elftal

Halve finale en finale

Duitse FA Cup

Halve finale en finale

Interlands Duitse voetbalelftal

Finales van alle Europese clubcompetities voetbal (Champions League, Cup Winners' Cup, UEFA Cup), indien een Duitse club speelt

VERENIGD KONINKRIJK

(in overleg met de Europese Commissie)

C. rechtstreeks, geheel

Olympische Spelen (zomer, winter)

WK en EK voetbal (gehele eindtoernooi)

(Scottish) FA Cup Final

Grand National steeplechase

Derby

Wimbledon (finale)

Rugby League Challenge Cup (finale)

Rugby World Cup (finale)

B. uitgesteld, gedeeltelijk (samenvattingen)

Cricket test matches (gespeeld in Engeland)

Wimbledon (uitgezonderd de onder A genoemde finale)

Rugby World Cup finals (uitgezonderd de onder A genoemde finale)

Five Nations Rugby tournament (home teams)

Commonwealth Games

WK Atletiek

WK Cricket (halve finale, finale, nations' teams)

Ryder Cup

Open Golf kampioenschap

VLAANDEREN

(besluit van de Vlaamse regering)

Olympische Spelen (zomer)

WK en EK voetbal

Wedstrijden Belgisch elftal voorrondes

Hele eindtoernooi

Europese voetbalcompetities voor clubteams

Wedstrijden Belgische clubs

Halve finales en finales

Beker van België (finale)

Wielrennen (Tour de France, Werelbekerwedstrijden

NK en WK)

Veldrijden (NK en WK)

EK en WK atletiek, judo en zwemmen (halve finale en finale met Belgische deelnemer)

Wimbledon en Roland Garros (halve finales en finales)

Grote Prijs van België Formule 1

Memorial Ivo Van Damme (atletiek)

Grote prijzen van België motorcross

Koningin Elisabethwedstrijd